

Sygn. akt II Cz 975/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie SO Sławomir Krajewski (spr.)

SO Tomasz Szaj

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 lipca 2014 roku w S.

sprawy z wniosku wierzyciela (...) (...) w K.

przeciwko dłużnikowi W. N.

o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty na rzecz (...)

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 roku, sygn. akt IX Co 1678/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 marca 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił wniosek wierzyciela (...) (...) S (...) z siedzibą w K. o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu w postaci nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym (...) w dniu (...) sygn. akt (...) któremu Referendarz sądowy w tymże Sądzie postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2013 roku, nadał klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi W. N..

W ocenie Sąd, w świetle art. 788 § 1 kpc wniosek wierzyciela nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd wskazał, że wnioskodawca za pomocą stosownych dokumentów, winien wykazać, że nabył od pierwotnego wierzyciela (...) Bank spółki akcyjnej z siedzibą we W. wierzytelność w stosunku do dłużnika. Analiza dokumentów przedłożonych przez niego nie daje podstaw do niewątpliwego ustalenia, że przeszła na niego wierzytelność objęta przedmiotowym nakazem zapłaty.

Sąd zwrócił uwagę, iż załączony wyciąg z umowy jest niekompletny, bowiem nie zawiera pełnego tekstu umowy. Pozostałe zaś postanowienia umowy zostały wymazane, a na ich miejsce dopisano własnoręcznie wykropkowane pola. Ponadto niektóre z pozostawionych postanowień umowy zostały zaciemnione w sposób uniemożliwiający ich odczytanie. To samo zdaniem Sądu Rejonowego należy odnieść do wyciągu z aneksu do umowy cesji z dnia (...). Nadto, zdaniem Sądu I instancji z pisma które ma w założeniu wnioskodawcy stanowić załącznik do przedmiotowej umowy przelewu wierzytelności nie wynika, iż wierzytelności w niej wskazane zostały objęte ww. umową. W przedmiotowym dokumencie brak jest bowiem jakiegokolwiek adnotacji wskazującej, iż jest to załącznik nr 1 do tej konkretnej umowy. Zatem dokument ten może stanowić część bliżej nieokreślonego innego dokumentu. Nadto z dokumentu tego nie wynika, iż wnioskodawca nabył wierzytelność wynikającą z ww. nakazu zapłaty. Pomimo, że kwota 15.388,27 zł

wyszczególniona w tym dokumencie zgadza się z należnością główną wskazaną w powyżej wskazanym nakazie zapłaty, tym niemniej pozostałe kwoty wymienione w załączniku są inne i nie wiadomo, na jakiej podstawie i w jaki sposób zostały wyliczone oraz z jakiego tytułu się one należą i czy w ogóle dotyczą wierzytelności, która była podstawą do wydania powyższego nakazu zapłaty. Zdaniem sądu okoliczność, że w wyciągu z elektronicznych akt sądowych (...), widnieje ten sam numer umowy (...)(...), który jest tożsamy ze wskazanym w wyżej wymienionym dokumencie jednakże okoliczność ta nie przesądza jeszcze, iż wnioskodawca nabył tą konkretną wierzytelność w wysokości wynikającej z powyższego nakazu zapłaty. O tożsamości przedmiotu zbycia, w tym przypadku wierzytelności, możemy bowiem mówić w sytuacji, gdy wszystkie elementy przedmiot ten identyfikujące są takie same (por. Postanowienie Sądu Apelacyjnego we (...)) postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 23 grudnia 2013 roku, II Cz 1998/13).

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wierzyciel i zaskarżając postanowienie w całości, wniósł o jego zmianę, poprzez uwzględnienie wniosku wierzyciela oraz o zasądzenie na rzecz pełnomocnika wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem skarżącego, przedkładając wyciąg z umowy przelewu z dnia (...) roku oraz aneksu do umowy z dnia (...) (...) roku wraz z załącznikiem z podpisami notarialnie poświadczonymi, niewątpliwie wykazał przejście na jego rzecz oznaczonej w tej umowie wierzytelności przysługującej wierzycielowi tj. (...) Bank S. awc W. wobec W. N. z tytułu umowy o numerze (...) (...). Zaciemnione postanowienia umowy objęte są tajemnicą bankową oraz handlową, co zostało potwierdzone przez notariusza stosowną adnotacją. Nadto, na karcie numer 5 widnieje nagłówek wskazujący, iż jest to załącznik do umowy. Oznaczony został także rodzaj i numer umowy, data jej zawarcia, które to dane są tożsame z danymi umowy przedłożonej w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt (...)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 788 § 1 kpc, jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Przepis ten umożliwia realizację tytułu egzekucyjnego, jeżeli wymienione w nim osoby nie są wierzycielami lub dłużnikami i na ich miejsce na skutek następstwa prawnego pod tytułem ogólnym lub pod tytułem szczególnym weszły inne podmioty, przy czym możliwość nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Niezbędnym jest między innymi wykazanie przejścia uprawnień. Wykazanie tego faktu leży w gestii wnioskodawcy i następuje poprzez dołączenie do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dokumentu wykazującego przejście praw na następcę. Dokument taki powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło, przy czym decyduje każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu. Ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, a zatem uwzględniać także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił. Powinien to być dokument urzędowy lub prywatny z podpisem urzędowo poświadczonym.

W oparciu o powyższe stwierdzi należy, że trafnie uznał Sąd Rejonowy, że dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę nie dają podstaw do niewątpliwego ustalenia, że przeszła na niego wierzytelność objęta nakazem zapłaty w sprawie o sygn. (...). W realiach tej sprawy istotnym pozostaje, że wierzyciel powoływał się na umowę cesji z dnia (...) roku zawartą pomiędzy wnioskodawcą, a pierwotnym wierzycielem (...) Bank Spółką Akcyjną we W.. Umowa zawarta została w zwykłej formie pisemnej przez równorzędne podmioty prawa cywilnego, a zatem nie stanowi ona dokumentu urzędowego, a jedynie dokument prywatny. Takowy zaś dokument powinien zawierać urzędowe poświadczenie podpisu. Poświadczenie przez (...) własnoręczności podpisu nie nadaje dokumentom prywatnym mocy dokumentu urzędowego. Moc dokumentu urzędowego przybierają dokumenty sporządzone w formie aktu notarialnego. Dokument na którym podpis został poświadczony przez (...) zachowuje swój charakter prywatny, a jedynie tzw. „klauzula poświadczeniowa” ma charakter urzędowy (D. C., Poświadczenie własnoręczności podpisu, (...))

W myśl art. 96 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie ((...)który stanowi, iż do kompetencji notariusza należy poświadczanie podpisów. Zgodnie z kolei z art. 88 ustawy podpisy na aktach notarialnych i poświadczonych dokumentach są składane w obecności notariusza. Jeżeli podpis na poświadczonym dokumencie był złożony nie w obecności notariusza, osoba, która podpisała, powinna uznać przed notariuszem złożony podpis za własnoręczny. Okoliczność tę notariusz zaznacza w sporządzonym dokumencie. Zgodnie natomiast z przepisem art.129 § 2 kpc poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez notariusza lub występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie np. radcy prawnego, nadaje temu poświadczeniu charakter dokumentu urzędowego. Oznacza to, że poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu „źródłowego” o treści takiej samej jak odpis. Złożenie takiego dokumentu jest zatem wystarczające dla zrealizowania funkcji przewidzianej w art. 788 § 1 kpc dla dowodu z dokumentu. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia (...)podkreślając jednocześnie, że art. 129 § 2 kpc znajduje odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu klauzulowym, a to z mocy art. 13 § 2 kpc.

Oznacza to, że poświadczenie własnoręczności podpisu może odbyć się w dwojaki sposób: albo poprzez złożenie go w obecności (...)albo też poprzez złożenie przed (...)oświadczenia, iż podpis złożony pod danym okazanym (...)dokumentem został złożony przez nią – osobę składającą oświadczenie – własnoręcznie. Wnioskodawca powinien złożyć bądź oryginał takiego dokumentu wraz z oryginałem jego poświadczenia ewentualnie występujący w sprawie profesjonalny pełnomocnik bądź (...) winien poświadczyć za zgodność z oryginałem kserokopie wymienionych powyżej dokumentów.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wnioskodawca przedłożył kserokopię wyciągu z umowy przelewu z dnia (...)roku, wyciągu z aneksu do umowy przelewu z dnia (...)roku oraz wyciągu z załącznika do umowy.

Dokumenty te zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego. Poświadczenie to nie budzi wątpliwości, zawiera bowiem wszelkie wymagane elementy o jakich mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

Skarżący jednocześnie przedłożył oryginał notarialnego poświadczenia, stwierdzający, iż niniejszy dokumenty stanowi wyciąg z umowy przelewu, zawartej w dniu (...)roku w W., sporządzonej w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi przez (...)jednakże powyższe nie jest należyтым wypełnieniem obowiązku wykazania przejścia uprawnienia dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Stwierdzenie przez (...), iż „niniejszy dokument stanowi wyciąg z umowy” nie stanowi wynikającego z art. 129 § 2 kpc poświadczenia odpisu za zgodność z oryginałem przez(...)bowiem nie odpowiada wynikającemu z art. 96 pkt 2 obowiązkowi notariusza poświadczenia zgodności odpisu, wyciągu, kopii z okazanym dokumentem. Innymi słowy, w poświadczeniu z dnia (...)nie poświadczył, iż kserokopia wyciągu z umowy przelewu jest zgodna z okazanym mu jego oryginałem, ale, że „niniejszy dokument stanowi wyciąg”, co jest sformułowaniem co najmniej niezrozumiałym. Biorąc zaś pod uwagę ustawy obowiązek sporządzania aktów i dokumentów w sposób zrozumiały i przejrzysty (art. 80 § 1 ustawy) powoduje, iż tak wykonaną przez (...)czynność uznać należy za wadliwą. Nie wiadomo bowiem czy (...) okazany został oryginał umowy czy też oryginał wyciągu z umowy, czy też jedynie jego kserokopia.

Dodatkowo wskazać jeszcze należy, że również sam sposób połączenia arkuszy dokumentu nie jest prawidłowy. Klauzula poświadczeniowa może być umieszczona na odrębnej karcie (wówczas powinna być umieszczona za dokumentem (nigdy przed), trwale z nim połączona, spojona pieczęcią i parafowana), bądź na samym dokumencie, na jego końcu (J. B.P. M.Czynności poświadczeniowe w praktyce notarialnej (...))(...)W niniejszej sprawie za takowe trwałe połączenie nie może być uznane samo przybicie pieczęci w sposób, który nie pozwala na uznanie, iż ową pieczęcią połączone zostały przedstawione arkusze.

Analogiczna sytuacja zachodzi w przypadku aneksu do. umowy z dnia (...)roku. Co więcej, ze sporządzonego przez notariusza poświadczeń, wynika iż stwierdzona w nim została jedynie własnoręczność podpisów, tymczasem nie ma w nim mowy o własnoręczności paraf, które zostały złożone na załączniku do umowy. Jednocześnie przy braku trwałego

połączenia tego ostatniego z umową (pieczęć notariusza nie zawiera parafy) trudno w ogóle uznać przedłożone zestawienie za załącznik do umowy.

Sąd Okręgowy wskazuje, iż trudność w wykazaniu takowego trwałego połączenia w przypadku posługiwania się przez wnioskodawcę poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopią można przezwyciężyć choćby poprzez szczegółowe opisanie przez pełnomocnika wyglądu poświadczanego dokumentu w tym jego trwałego połączenia. Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia (...)roku o radcach prawnych (tekst jedn, (...).) radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Poświadczenie powinno zawierać podpis radcy prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu. Znakiem szczególnym dokumentu jest w omawianej sytuacji jego trwałe połączenie, które radca prawny może stwierdzić poświadczając za zgodność z oryginałem przedkładanej kserokopii.

Wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 kpc jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca nie zdołał wykazać, by rzeczywiście doszło do przejścia na jego rzecz wierzytelności objętej wskazanym tytułem egzekucyjnym. W rezultacie nie ziszczyły się przesłanki umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z uwzględnieniem przejścia uprawnień z niego wynikających.

Argumentując jak powyżej Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc, w związku z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

(...),

(...)

(...)